

Sygnaly autyzmu

We współczesnym świecie jest wiele zaburzeń i dysfunkcji wśród dzieci. Jednym z nich jest autyzm, zaburzenie rozwoju dziecka. Objawy autyzmu pojawiają się przed ukończeniem przez dziecko trzeciego roku życia, ale zdarza się, że pierwsze objawy uwidaczniają się już przed ukończeniem pierwszego roku życia malucha. Czym jest więc autyzm? Jakie są jego przyczyny?

Jest zapewne wiele przyczyn autyzmu, przy czym naukowcy szczególną rolę przypisują zarówno genetyce jak i czynnikom środowiskowym. Zidentyfikowano jak dotąd wiele genów, które związane są z autyzmem. Inne badania wskazują na to, że osoby z autyzmem mają nieprawidłowy poziom serotoniny i innych neuroprzekaźników w mózgu.

Oczywiście te objawy nie muszą oznaczać zaburzeń ze spektrum autyzmu, dziecko może się po prostu wolniej rozwijać.

Zwykle jednak jest to autyzm, który ma wiele "twarzy" - od autyzmu wczesnodziecięcego po Zespół Aspergera. Niektóre sygnały możemy zaobserwować już w okresie niemowlęcym. Symptomy mogące sugerować zaburzenia ze spektrum autyzmu przyjmują różną postać. Nie istnieje całościowy wzorzec zaburzeń, jednak rodzice powinni zwrócić szczególną uwagę na niektóre zachowania.

Pierwsze sygnały autyzmu ,Twoje dziecko:

- **Nie mówi lub ma kłopoty z mówieniem**
- **Nie wchodzi w relacje i interakcje z innymi ludźmi**
- **Przejawia stereotypowe zachowania i zabawy (Na przykład: trzepie rączkami, używa nietypowych przedmiotów do zabawy, układa zabawki w długie rzędy).**
- **Nie nawiązuje kontaktu wzrokowego**
- **Nie naśladuje**
- **Nie wykonuje prostych poleceń (usiądź, daj)**
- **Ma trudność z koncentracją uwagi**

- **dziwacznie się zachowuje – wprawia przedmioty w ruch obrotowy, samo robi tzw. młynki albo wprowadza się w jakiś inny jednostajny ruch (stereotypie ruchowe) – kiwanie, huśtanie, obracanie się w miejscu,**
- **nie porusza się spontanicznie,**
- **jest spętane ruchowo,**
- **chodzi drobnym krokiem,**
- **nie balansuje rękami,**
- **nie biega w podskokach,**
- **jeśli mówi, to zwykle na jeden temat,**
- **sprzeciwia się jakimkolwiek zmianom w rutynie,**
- **ma nadwrażliwość na dotyk i dźwięk lub nie reaguje na ból.**
- **dziecko jest impulsywne, mało się uśmiecha,**
- **nie mówi wcale albo używa słów bez znaczenia,**
- **może za nami powtarzać słowa (tzw. echolalia),**
- **dziecko wydaje się nadpobudliwe i czasami wpada w gniew bez wyraźnego powodu**

Objawy związane z zaburzeniami mowy

Pierwszym z sygnałów na które rodzic powinien zwrócić uwagę może być brak gaworzenia. Jest to obszar, który warto monitorować, ponieważ zaburzony rozwój mowy może mieć inne podłoże, jednak często zdarza się, że towarzyszy spektrum autyzmu. Poza brakiem początków mowy, może być to także uboga mimika i rzadkie okazywanie emocji. Rodzice dzieci, u których później zdiagnozowano autyzm, często wspominają, że już w okresie niemowlęcym zdarzały się sytuacje gdy dziecko błędziło wzrokiem i sprawiało wrażenie nieobecnego.

Sygnaly dotyczące nawiązywania kontaktu z dzieckiem

Symptomy mogące predysponować do zaburzeń ze spektrum autyzmu mogą być widoczne podczas prób zaangażowania dziecka w zabawę lub inne wspólne aktywności, zarówno przez rodziców, jak i rówieśników. Sygnałem mogącym sugerować zaburzenia ze spektrum autyzmu

może być brak reakcji dziecka na podawaną zabawkę lub pokazywany przedmiot. Powtarzająca się sytuacja, gdy dziecko nie będzie zainteresowane, powinna skłonić rodziców do zbadania, z czego wynika brak entuzjazmu u dziecka.

Należy zwrócić szczególną uwagę na reakcję dziecka po próbie nawiązania kontaktu uśmiechem lub wypowiedzeniem imienia dziecka. Powtarzający się brak odpowiedzi na te komunikaty, można uznać za niepokojący.

Obserwacja dziecka gdy bawi się samo

Kolejnym aspektem wartym uwagi jest obserwacja w jaki sposób dziecko bawi się gdy przebywa samo. Należy zwrócić uwagę czy zdarzają się sytuacje, gdy zabawa przebiega w ten sam sposób, tą samą zabawką przez wiele godzin. Zazwyczaj dzieci szybko nudzi zajmowanie się jedną czynnością przez dłuższy czas. Podejrzenia może wzbudzić sytuacja, gdy dziecko dobrze czuje się wykonując rutynowe czynności. Jeżeli dziecko przez kilka godzin wykonuje tą samą czynność, warto porozmawiać o tym ze specjalistą.

Równie ważnym symptomem, który może świadczyć o spektrum autyzmu, jest wpatrywanie się w jeden punkt przez długi czas. Dzieci z autyzmem lubią powtarzające się czynności.

Życie w schemacie

Osoby z autyzmem bardzo często opracowują swoje schematy zachowań w danej sytuacji. Zdarza się, że w sytuacji zmiany, gdy wypracowany wcześniej schemat zachowań nie może się spełnić, prowadzi to do ogromnego niepokoju.

Schematy zachowań często przypominają rytuały, które mogą się wiązać z codziennymi sytuacjami takimi jak wyjście do sklepu, droga do szkoły czy nawet zadawania tego samego pytania. Dziecko z autyzmem może oczekiwać tej samej odpowiedzi, za każdym razem, gdy je zadaje, co w rozmowie zazwyczaj bywa niemożliwe.

Schematy zachowań bardzo często pozwalają osobom z autyzmem odnaleźć się w typowych czynnościach dnia codziennego jak np. nalewanie do szklanki tej samej ilości napoju, czy ubieranie się zawsze w tej samej kolejności.

Dodatkowo dzieci z autyzmem bardzo przywiązują się do harmonogramu dnia, którego przebieg punkt po punkcie daje poczucie spokoju i bezpieczeństwa. Przywiązują wtedy bardzo

dużą wagę do punktualnego przebiegu każdej z zaplanowanych czynności, by udało się zrealizować każdą z nich.

Autostymulacja

Autostymulacja bardzo często towarzyszy dzieciom z autyzmem. Są to zachowania mające na celu dostarczenie sobie doznań sensorycznych. Podczas autostymulacji dziecko koncentruje na nich maksimum swojej uwagi i zazwyczaj nie jest w stanie skupić się na przetwarzaniu innych bodźców z otoczenia.

Zachowania te mogą stymulować każdy z pięciu zmysłów. Przykładem takich autostymulacji może być podskakiwanie, machanie rękami, uderzanie w stół, rytmiczne kiwanie się w różnych kierunkach, czy chodzenie po okręgu.

Autostymulacja może występować w sposób ciągły, bądź pojawiać się tylko w specyficznych momentach takich jak znudzenie, zaniepokojenie lub odczuwanie stresu.

Spektrum autyzmu

W przypadku autyzmu mówi się o spektrum zaburzeń, ponieważ nie istnieje jeden wzorzec poziomu funkcjonowania charakteryzujące osoby z autyzmem. Mogą one być wręcz diametralnie różne, pomimo takiej samej diagnozy.

Oznacza to, że autyzm może przyjmować zupełnie inną postać, od łagodnych objawów, po bardzo nasilone, utrudniające funkcjonowanie w każdej sferze życia.

Jeżeli zaobserwujemy, którykolwiek ze wskazanych sygnałów, powinniśmy skonsultować to z odpowiednim specjalistą. Wystąpienie sygnałów nie musi świadczyć o autyzmie, dlatego warto wszystkie nasze wątpliwości niezwłocznie skonsultować.

Autyzm nie jest chorobą, a zaburzeniem rozwoju. Towarzyszy osobie przez całe życie. W związku z tym nie ma możliwości wyleczenia go. Natomiast dzięki oddziaływaniom terapeutycznym można poprawić funkcjonowanie osób ze spektrum autyzmu.

Widoczne symptomy, mogące sugerować zaburzenia ze spektrum autyzmu często zostają zauważone, gdy dziecko zaczyna nawiązywać pierwsze formy kontaktu z innymi. Niektóre dzieci z autyzmem nie przywiązują się do osób, które cyklicznie pojawiają się w domu. Na pierwszy rzut oka, wygląda to jakby ignorowało przyjazd babci czy cioci, ale w rzeczywistości

może to być sygnał zaburzeń. Warto zwrócić uwagę, czy dziecko niezbyt lubi dotyk lub wręcz nie pozwala dotykać swojej osoby. Rodzice powinni zbadać przyczynę takiego zachowania, a swoje wątpliwości skonsultować ze specjalistą.

Autyzm wpływa na całe życie. Dlatego tak ważna jest akceptacja i zrozumienie. Bo razem możemy stworzyć lepszy świat dla osób z autyzmem!

Zachęcamy do obejrzenia krótkiego filmiku ☺

<https://www.youtube.com/watch?v=QLv-dvLCgAg&feature=youtu.be>